

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ಲೋ ರಾಮಾಭಿಷೇಕಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ರಾಜ್ಞಾ ಸುಮಂತ್ರಂ ಪ್ರೇಷ್ಯ ತೇನ ಸಮಾನೀತಂ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಂಚಿದಾವಶ್ಯಕಂ ನಿವೇದ್ಯ ತಸ್ಯ ಸ್ವಗೃಹೇ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನಂ
ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಕೌಸಲ್ಯಾಭವನಂ ಗತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ವಾಭಿಷೇಕವೃತ್ತಸ್ಯ
ಸೂಚನಂ ಮಾತುರಾಶಿಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕಂ
ವಾರ್ತಾಲಾಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಕೀಯೇ ಭವನೇ ತಸ್ಯ ಗಮನಂ

ಗತೇಷ್ವಥ ನೃಪೋ ಭೂಯಃ ಪೌರೇಷು ಸಹ ಮಂತ್ರಿಭಿಃ |
ಮಂತ್ರಯಿತ್ವಾ ತತಶ್ಚಕ್ರೇ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಃ ಸ ನಿಶ್ಚಯಂ || 2.4.1 ||

ಶ್ವ ಏವ ಪುಷ್ಪೋ ಭವಿತಾ ಶ್ಲೋಽಭಿಷೇಚ್ಯಸ್ತು ಮೇ ಸುತಃ |
ರಾಮೋ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷೋ ಯುವರಾಜ ಇತಿ ಪ್ರಭುಃ || 2.4.2 ||

ಅಥಾಂತರ್ಗೃಹಮಾವಿಶ್ಯ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಸೂತಮಾಮಂತ್ರಯಾಮಾಸ ರಾಮಂ ಪುನರಿಹಾನಯ || 2.4.3 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸೂತಃ ಪುನರುಪಾಯಯೌ |
ರಾಮಸ್ಯ ಭವನಂ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮಮಾನಯಿತುಂ ಪುನಃ || 2.4.4 ||

ದ್ವಾಃಸ್ಥೈರಾವೇದಿತಂ ತಸ್ಯ ರಾಮಾಯಾಗಮನಂ ಪುನಃ |
ಶ್ರುತ್ವೈವ ಚಾಪಿ ರಾಮಸ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶಂಕಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ || 2.4.5 ||

ಪ್ರವೇಶ್ಯ ಚೈನಂ ತ್ವರಿತೋ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯದಾಗಮನಕೃತ್ಯಂ ತೇ ಭೂಯಸ್ತದ್ಬ್ರೂಹ್ಯಶೇಷತಃ || 2.4.6 ||

ತಮುವಾಚ ತತಃ ಸೂತೋ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣಂ ತತ್ರ ತ್ವಂ ಗಮನಾಯೇತರಾಯ ವಾ || 2.4.7 ||

ಇತಿ ಸೂತವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋಽಪಿ ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ |
ಪ್ರಯಯೌ ರಾಜಭವನಂ ಪುನದ್ರಷ್ಟುಂ ನರೇಶ್ವರಂ || 2.4.8 ||

ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮಂ ದಶರಥೋ ನೃಪಃ |
ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸ ಗೃಹಂ ವಿವಕ್ಷುಃ ಪ್ರಿಯಮುತ್ತಮಂ || 2.4.9 ||

ಪ್ರವಿಶನ್ನೇವ ಚ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಘವೋ ಭವನಂ ಪಿತುಃ |
ದದರ್ಶ ಪಿತರಂ ದೂರಾತ್ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 2.4.10 ||

ಪ್ರಣಮಂತಂ ತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಸಂಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಭೂಮಿಪಃ |
ಪ್ರದಿಶ್ಯ ಚಾಸನಂ ಚಾಸ್ಮೈ ರಾಮಂ ಚ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 2.4.11 ||

ರಾಮ ವೃದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಭುಕ್ತಾ ಭೋಗಾ ಯಥೇಷ್ಟಿತಾಃ |
ಅನ್ನವದ್ಭಿಃ ಕ್ರತುಶತೈರ್ಯಥೇಷ್ಟಂ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೈಃ || 2.4.12 ||

ಜಾತಮಿಷ್ಟಮಪತ್ಯಂ ಮೇ ತ್ವಮದ್ಯಾನುಪಮಂ ಭುವಿ |
ದತ್ತಮಿಷ್ಟಮಧೀತಂ ಚ ಮಯಾ ಪುರುಷಸತ್ತಮ || 2.4.13 ||

ಅನುಭೂತಾನಿ ಚೇಷ್ಟಾನಿ ಮಯಾ ವೀರ ಸುಖಾನ್ಯಪಿ |
ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃವಿಪ್ರಾಣಾಮನೃಣೋಽಸ್ಮಿ ತಥಾಽಽತ್ಮನಃ || 2.4.14 ||

ನ ಕಿಂಚಿನ್ಮಮ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತವಾನ್ಯತ್ರಾಭಿಷೇಚನಾತ್ |
ಅತೋ ಯತ್ತ್ವಾಮಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ತನ್ನೇ ತ್ವಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 2.4.15 ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ವಾಮಿಚ್ಛಂತಿ ನರಾಧಿಪಂ |
ಅತಸ್ತ್ವಾಂ ಯುವರಾಜಾನಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕ || 2.4.16 ||

ಅಪಿ ಚಾದ್ಯಾಶುಭಾನ್ ರಾಮ ಸ್ವಪ್ನಾನ್ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವ |
ಸನಿರ್ಘಾತಾ ದಿವೋಲ್ಕಾಶ್ಚ ಪತಂತಿ ಹಿ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ || 2.4.17 ||

ಅವಷ್ಟಬ್ಧಂ ಚ ಮೇ ರಾಮ ನಕ್ಷತ್ರಂ ದಾರುಣಗ್ರಹೈಃ |
ಆವೇದಯಂತಿ ದೈವಜ್ಞಾಃ ಸೂರ್ಯಾಂಗಾರಕರಾಹುಭಿಃ || 2.4.18 ||

ಪ್ರಾಯೇಣ ಚ ನಿಮಿತ್ತಾನಾಮೀದೃಶಾನಾಂ ಸಮುದ್ಭವೇ |
ರಾಜಾ ಹಿ ಮೃತ್ಯುಮಾಪ್ನೋತಿ ಘೋರಾಂ ಚಾಪದಮೃಚ್ಛತಿ || 2.4.19 ||

ತದ್ ಯಾವದೇವ ಮೇ ಚೇತೋ ನ ವಿಮುಹ್ಯತಿ ರಾಘವ |
ತಾವದೇವಾಭಿಷಿಂಚಸ್ವ ಚಲಾ ಹಿ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಮತಿಃ || 2.4.20 ||

ಅದ್ಯ ಚಂದ್ರೋಽಭ್ಯುಪಗಮತ್ ಪುಷ್ಯಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪುನರ್ವಸುಂ |
ಶ್ವಃ ಪುಷ್ಯಯೋಗಂ ನಿಯತಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತೇ ದೈವಚಿಂತಕಾಃ || 2.4.21 ||

ತತ್ರ ಪುಷ್ಯೇಽಭಿಷಿಂಚಸ್ವ ಮನಸ್ತ್ವರಯತೀವ ಮಾಂ |
ಶ್ವಸ್ತ್ವಾಹಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಪರಂತಪ || 2.4.22 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಯಾದ್ಯಪ್ರಭೃತಿ ನಿಶೇಯಂ ನಿಯತಾತ್ಮನಾ |
ಸಹ ವಧ್ವೋಪವಸ್ತವ್ಯಾ ದರ್ಭಪ್ರಸ್ತರಶಾಯಿನಾ || 2.4.23 ||

ಸುಹೃದಶ್ಚಾಪ್ರಮತ್ತಾಸ್ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷಂತ್ವದ್ಯ ಸಮಂತತಃ |
ಭವಂತಿ ಬಹುವಿಘ್ನಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣ್ಯೇವಂವಿಧಾನಿ ಹಿ || 2.4.24 ||

ವಿಪ್ರೋಷಿತಶ್ಚ ಭರತೋ ಯಾವದೇವ ಪುರಾದಿತಃ |
ತಾವದೇವಾಭಿಷೇಕಸ್ತೇ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲೋ ಮತೋ ಮಮ || 2.4.25 ||

ಕಾಮಂ ಖಲು ಸತಾಂ ವೃತ್ತೇ ಭ್ರಾತಾ ತೇ ಭರತಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನುವರ್ತೀ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 2.4.26 ||

ಕಿಂ ನು ಚಿತ್ತಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮನಿತ್ಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಂ |
ಸತಾಂ ಚ ಧರ್ಮನಿತ್ಯಾನಾಂ ಕೃತಶೋಭಿ ಚ ರಾಘವ || 2.4.27 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸೋಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಶ್ವೋಭಾವಿನ್ಯಭಿಷೇಚನೇ |
ವ್ರಜೇತಿ ರಾಮಃ ಪಿತರಮಭಿವಾದ್ಯಾಭ್ಯಯಾದ್ ಗೃಹಂ || 2.4.28 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚಾತ್ಮನೋ ವೇಶ್ಮ ರಾಜ್ಞಾಽಽದಿಷ್ಟೇಽಭಿಷೇಚನೇ |
ತತ್ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಮಾತುರಂತಃಪುರಂ ಯಯೌ || 2.4.29 ||

ತತ್ರ ತಾಂ ಪ್ರವಣಾಮೇವ ಮಾತರಂ ಕ್ಷೌಮವಾಸಿನೀಂ |
ವಾಗ್ಯತಾಂ ದೇವತಾಗಾರೇ ದದರ್ಶಾಯಾಚತೀಂ ಶ್ರಿಯಂ || 2.4.30 ||

ಪ್ರಾಗೇವ ಚಾಗತಾ ತತ್ರ ಸುಮಿತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಥಾ |
ಸೀತಾ ಚಾನಯಿತಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಂ || 2.4.31 ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇಽಪಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ತಸ್ಥಾವಾಮೀಲಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಸುಮಿತ್ರಯಾನ್ವಾಸ್ಯಮಾನಾ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 2.4.32 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುಷ್ಯೇ ಚ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚನಂ |
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇನ ಪುರುಷಂ ಧ್ಯಾಯಮಾನಾ ಜನಾರ್ದನಂ || 2.4.33 ||

ತಥಾ ಸನಿಯಮಾಮೇವ ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ರಾಮೋ ಹರ್ಷಯಂಸ್ತಾಮಿದಂ ವರಂ || 2.4.34 ||

ಅಂಬ ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಕರ್ಮಣಿ |
ಭವಿತಾ ಶ್ಲೋಽಭಿಷೇಕೋ ಮೇ ಯಥಾ ಮೇ ಶಾಸನಂ ಪಿತುಃ || 2.4.35 ||

ಸೀತಯಾಪ್ಯುಪವಸ್ತವ್ಯಾ ರಜನೀಯಂ ಮಯಾ ಸಹ |
ಏವಮುಕ್ತಮುಪಾಧ್ಯಾಯೈಃ ಸ ಹಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ಪಿತಾ || 2.4.36 ||

ಯಾನಿ ಯಾನ್ಯತ್ರ ಯೋಗ್ಯಾನಿ ಶ್ಲೋಭಾವಿನ್ಯಭಿಷೇಚನೇ |
ತಾನಿ ಮೇ ಮಂಗಲಾನ್ಯದ್ಯ ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚೈವ ಕಾರಯ || 2.4.37 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚಿರಕಾಲಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಂ |
ಹರ್ಷಬಾಷ್ಪಾಕುಲಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ರಾಮಮಭಾಷತ || 2.4.38 ||

ವತ್ಸ ರಾಮ ಚಿರಂ ಜೀವ ಹತಾಸ್ತೇ ಪರಿಪಂಥಿನಃ |
ಜ್ಞಾತೀನ್ ಮೇ ತ್ವಂ ಶ್ರಿಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಶ್ಚ ನಂದಯ || 2.4.39 ||

ಕಲ್ಯಾಣೇ ಬತ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಮಯಾ ಜಾತೋಽಸಿ ಪುತ್ರಕ |
ಯೇನ ತ್ವಯಾ ದಶರಥೋ ಗುಣೈರಾರಾಧಿತಃ ಪಿತಾ || 2.4.40 ||

ಅಮೋಘಂ ಬತ ಮೇ ಕ್ಷಾಂತಂ ಪುರುಷೇ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣೇ |
ಯೇಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಜಶ್ರೀಃ ಪುತ್ರ ತ್ವಾಂ ಸಂಶ್ರಯಿಷ್ಯತಿ || 2.4.41 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತೋ ಮಾತ್ರಾ ತು ರಾಮೋ ಭ್ರಾತರಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಪ್ರಹ್ಲಮಾಸೀನಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಸ್ಮಯನ್ನಿವ || 2.4.42 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಮಾಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ತ್ವಂ ವಸುಂಧರಾಂ |
ದ್ವಿತೀಯಂ ಮೇಽಂತರಾತ್ಮಾನಂ ತ್ವಾಮಿಯಂ ಶ್ರೀರುಪಸ್ಥಿತಾ || 2.4.43 ||

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಭೋಗಾಂಸ್ತ್ವಮಿಷ್ಟಾನ್ ರಾಜ್ಯಫಲಾನಿ ಚ |
ಜೀವಿತಂ ಚಾಪಿ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ತ್ವದರ್ಥಮಭಿಕಾಮಯೇ || 2.4.44 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಮಾತರಾವಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ಚ ಯಯೌ ಸ್ವಂ ಚ ನಿವೇಶನಂ || 2.4.45 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ||